

บทที่ 3

โครงสร้างทางจิต (Structuralism)

เนื้อหา

- แนวคิดและงานของวัตต์
- แนวคิดและงานของฟรานซ์ เบรนต์าโน
- แนวคิดและงานของ The Würzburg School
- แนวคิดและงานของทิชเนอร์

วิลเฮ็ล์ม วัตต์ : จุดเริ่มต้นของโครงสร้างทางจิต (Wilhelm Wundt : The Beginning of Structuralism)

วิลเฮ็ล์ม วัตต์จัดได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาจิตวิทยาสมัยใหม่ บางคนมองว่าเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เพราะเป็นผู้ที่ถูกมองว่าเป็นผู้หนึ่งที่บุกเบิกและทำให้จิตวิทยาเป็นอย่างทุกวันนี้ และจัดได้ว่าเป็นนักจิตวิทยาคนแรกของจิตวิทยาสมัยใหม่ วัตต์เป็นคนแรกที่พัฒนาวิธีการอย่างเป็นระบบให้แก่จิตวิทยา และไม่ใช่จะมีความสำคัญแต่เพียงเป็นผู้ทำให้จิตวิทยาเป็นระบบในฐานะเป็นวิทยาศาสตร์ใหม่ (“new” science) แต่ยังเป็นคนที่ในความเป็นจริงแล้วเป็นผู้ “แยก” จิตวิทยาออกจากปรัชญาและนำจิตวิทยาเข้าสู่การทดลอง ซึ่งการทดลองนั้นสามารถกระทำได้จริงอีกด้วย ถึงแม้ว่าจะมีคำถามเกิดขึ้นว่าใครกันแน่ที่ เป็นผู้ตั้งห้องทดลองเป็นแห่งแรกแต่ทุกคนให้เกียรติแก่วัตต์ในฐานะที่เป็นผู้ตั้งห้องทดลองแห่งแรก ณ มหาวิทยาลัยไลป์ซิกซ์ (University of Leipzig) ประเทศเยอรมันนี วัตต์ถูกจัดว่าเป็นนักปรัชญาด้วยและได้เขียนหนังสือไว้ 5 เล่มด้วยกันทางด้านตรรกวิทยา จริยปรัชญา และปรัชญาทั่วไป ในปัจจุบันนี้ผลงานทางด้านปรัชญาไม่เป็นที่สนใจทั้งนี้เพราะวัตต์เป็นเช่นเดียวกับนักปรัชญาคนอื่น ๆ ที่เปลี่ยนจากนักปรัชญามาเป็นนักจิตวิทยา

ในสมัยของวัตต์นั้นแน่นอนว่าแนวคิดต่าง ๆ ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดก่อนหน้านั้น เช่น จากแนวคิดของจอห์น ล็อก (John Locke) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความรู้ทั้งหมดมาจากประสบการณ์ (All knowledge came from experience) ซึ่งแนวคิดนี้ไม่ใช่จะสำคัญต่อความเป็นมาของวิทยาศาสตร์เท่านั้นยังสำคัญต่อจิตวิทยาอีกด้วย ดังนั้นวัตต์จึงศึกษาตามแนวคิดนี้เช่นกันว่าจิตวิทยาเป็นการศึกษาเรื่องของการประสบการณ์ของจิตสำนึก (conscious experience) ต่อมาจอห์น เอส มิลล์ (John S. Mill) ได้พูดถึงเรื่องของจิตในรูปแบบเคมี ซึ่งวัตต์ได้นำมาใช้ในทาง

ประวัติ : วันด์เกิดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ.1832 ณ เมือง Neckaru, Baden ประเทศเยอรมันนี้ สำเร็จการศึกษาด้านการแพทย์จากมหาวิทยาลัยไฮเดนเบิร์กเมื่อปี ค.ศ. 1856 ได้ทำงานเป็นผู้ช่วยของเฮร์แมน วอน เฮมโฮลล์ (Herman van Helmholtz) ซึ่งเป็นที่ยอมรับในขณะนั้นในฐานะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงทางด้านสรีรวิทยาอยู่หลายปีและเกิดความเบื่อหน่ายจึงหันมาสนใจเรื่องของจิตวิทยา

หนังสือเล่มแรกของวันด์ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1862 Contributions to the Theory of Sensory Perception ซึ่งได้กล่าวถึงเรื่องของการทดลองและจิตวิทยาสังคม ตั้งแต่ปี ค.ศ.1875 จนถึงปี ค.ศ.1917 วันด์ได้เป็นประธานทางด้านปรัชญาและในปี ค.ศ.1879 ได้จัดตั้งห้องทดลองทางจิตวิทยาขึ้นเป็นครั้งแรกและได้เป็นที่รู้จักในฐานะของสถาบันจิตวิทยา โดยวันด์เป็นผู้อุปการะจนปี ค.ศ.1881 ทางมหาวิทยาลัยจึงได้เข้ามาดำเนินการในระหว่างปี ค.ศ.1873-1874 วันด์ตีพิมพ์หนังสือ Principle of Physiological Psychology ซึ่งทำให้จิตวิทยาเป็นการทดลองและทำให้จิตวิทยาเป็น “new psychology” และแยกจิตวิทยาออกมาจากระบบเดิมซึ่งใช้การศึกษาด้วยวิธีการนั่งคิด (armchair speculations) ตามแบบของนักปรัชญาในสมัยศตวรรษที่ 19 ที่ไลป์ซิกซ์ วันด์ใช้การทดลองประกอบการบรรยายและการทดลอง ซึ่งวันด์ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญจึงทำให้มีผู้สนใจมาศึกษากับวันด์เป็นจำนวนมาก เช่น จี แสตน์ลี ฮอล (G. Stanley Hall) เจมส์ แมคเคิน คาเทล (James Mckeen Cattell) เอ็ดเวิร์ด สคิปเตอร์(Edward Scripture) และชาร์ล จู๊ด (Charles Judd) ซึ่งต่อมาได้แปลหนังสือของวันด์เป็นภาษาอังกฤษคือ Outline of Psychology และผู้ที่มีเรียนกับวันด์และสำคัญมากได้แก่ เอ็ดเวิร์ด เบรดฟอร์ด ทิทเชเนอร์ (Edward Bradford Titchener) ชาวอังกฤษซึ่งนำแนวคิดทางจิตวิทยาของวันด์ไปสู่อเมริกา และทำให้เป็นที่รู้จักและให้ชื่อว่า “Structuralism” และเมื่องานการทดลองได้เจริญก้าวหน้าขึ้นวันด์ได้ตีพิมพ์ผลงาน

ในตลอดชีวิตของวุ้นด์ได้เขียนหนังสือไว้มากมายและงานของวุ้นด์เป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก จึงมีผู้สนใจศึกษาและให้ทุนสำหรับการทดลองเป็นอันมาก จากผู้ที่มาศึกษาเหล่านี้ได้กลับไปยังประเทศหรือเมืองของตนและได้ไปจัดตั้งห้องทดลองของตนเอง และเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีได้แก่ ทิชเนอร์ซึ่งได้ไปยังมหาวิทยาลัยคองแนลในสหรัฐอเมริกา และแนวคิดของวุ้นด์นี้จัดว่าเป็นจุดเริ่มต้นของจิตวิทยาการทดลอง

งานของห้องทดลองไลป์ซิกซ์ (The Work of the Leipzig Laboratory)

วุ้นด์ให้ความสำคัญกับสรีรจิตวิทยาตั้งนั้นจึงใช้วิธีการและเครื่องมือต่างๆ ทางสรีรวิทยา วุ้นด์มีความตั้งใจที่จะศึกษาเรื่องของ “จิต” (mind) หรือ “จิตสำนึก” (consciousness) และในการนี้วิธีการที่ใช้จะรวมเรื่องของการทดลองและการสำรวจทางจิต (Experimentation and Introspection) ในเรื่องของการสำรวจทางจิตนั้นมีประวัติที่ยาวนานโพรตินัส (Plotinus) และเซนต์ ออกุสติน (St. Augustine) ได้แนะนำในฐานะของกระบวนการในการสำรวจวิญญาณ (soul-searching process) และได้กลายเป็นวิธีการที่นักปรัชญาใช้กัน เดอการ์ดคิดว่าวิธีการนี้เป็นวิธีการหนึ่งของสมาธิ ในขณะที่นักประจักษ์วิทยาชาวอังกฤษ (English Empiricists) ถือว่าเป็นประสบการณ์ขั้นพื้นฐาน

สำหรับวุ้นด์การสำรวจทางจิตเป็นความหมายใหม่ ซึ่งไม่ใช่ที่ทุกคนสามารถจะกระทำได้ แต่ต้องได้รับการฝึกโดยต้องมีกฎที่จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

1. นักสำรวจทางจิตสามารถที่จะบอกได้เมื่อกระบวนการนั้นเริ่มขึ้น
2. นักสำรวจทางจิตจะต้องอยู่ในภาวะที่ “ตั้งใจ” ตลอดเวลา
3. การสังเกตนั้นจะต้องสามารถทำซ้ำได้อีก
4. ความแตกต่างต่างๆ ๆ ที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า ซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างของความเข้มหรือคุณภาพของสิ่งเร้า

นักสำรวจทางจิตจะต้องสามารถที่จะแยกความแตกต่างเหล่านั้นในทุกขณะของการเกิดขึ้นของกระบวนการทางจิต การสังเกตตนเองไม่เพียงพอต้องมีการทดลองเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย นักการทดลองจะมองเห็นถึงความแตกต่างของสิ่งเร้าและนักสำรวจจิต (Introspectionist) จะต้อง

บอริง (Boring, 1950) ได้สรุปงานวิจัยที่ได้ทำที่ห้องทดลองไลป์ซิกซ์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
การสัมผัสและการรับรู้ (Sensation and Perception)

จัดได้ว่าการทดลองในเรื่องของประสาทสัมผัสและการรับรู้เป็นหัวใจสำคัญของการทดลอง การมองเห็นและการได้ยินเป็นวิธีการทางสรีรจิตวิทยาที่สำคัญในการที่จะศึกษาเรื่องของ Absolute และ Difference Threshold นอกจากนี้แล้วยังศึกษาเรื่องของความแตกต่างของสี การผสมสี การเคลื่อนไหวของดวงตา รวมทั้งเรื่องของมโนภาพและการสัมผัส

ปฏิกิริยาการตอบสนอง (Reaction Time)

ปฏิกิริยาการตอบสนองได้ถูกศึกษาโดยเฮมโฮลล์และดอนเดอร์ แต่สำหรับวันต์นั้นได้พัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การรับรู้ที่สลับซับซ้อนขึ้น ในปฏิกิริยาตอบสนองทั่ว ๆ ไปนั้นจะมีปฏิกิริยาในการตอบสนองให้เร็วที่สุดกับสิ่งเร้าเพียงอย่างเดียว แต่ในปฏิกิริยาการตอบสนองที่สลับซับซ้อนขึ้นนั้นกระบวนการทางจิตจะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น อาจให้ดูแสงสี 2 สี เชี่ยวกับแดงจะต้องมีปฏิกิริยากับสีแดงเท่านั้น วันต์คิดว่าที่การรับรู้ครั้งแรกกับสีแดงนั้นเป็น “การรับรู้” และตามด้วย “การไม่รับรู้” ในสีเขียว นั่นคือการแยกระหว่างสีแดงและสีเขียว และสุดท้ายจะมีการตอบสนองต่อคำสั่ง

ความตั้งใจ (Attention)

วันต์คิดว่าความตั้งใจเป็นเรื่องของการรับรู้ที่เจาะจงในระดับของจิตสำนึก โดยที่ความตั้งใจจะแยกจากส่วนของจิตสำนึกอื่น ๆ ระยะเวลาและการเกิดของความตั้งใจเป็นสิ่งที่ควรศึกษาคาเทลได้ศึกษาเรื่องของระยะเวลาของความตั้งใจ โดยพยายามจะศึกษาให้เป็นหน่วยต่าง ๆ โดยดูจากตัวเลข ตัวอักษร คำ และจุดซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยเข้าใจสิ่งเร้าได้ดี

Word Association

ดังที่กล่าวแล้วว่าความคิดเห็นของวันต์เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชื่อมโยงนั้นได้รับอิทธิพลจากกลุ่มความสัมพันธ์เชื่อมโยง ในการทดลองเมื่อให้ดูคำ ผู้ถูกทดสอบจะต้องตอบคำอื่น ซึ่งเป็นคำแรกที่เข้ามาในจิตใจ ระยะเวลาที่จะใช้ในการตอบจะต้องถูกวัดไว้ด้วยวันต์ได้แยกระหว่างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของ “inner” และ “outer” inner association จะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันระหว่างคำ เช่น ปู-สัตว์เลื้อยคลาน สว่าง-มืด ผู้ชาย-ผู้หญิง แต่ถ้าเป็น outer association เป็นสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องโดยบังเอิญ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความเคยชินในการพูด เช่น ต้นไม้-ป่า

ความรู้สึก (Feeling)

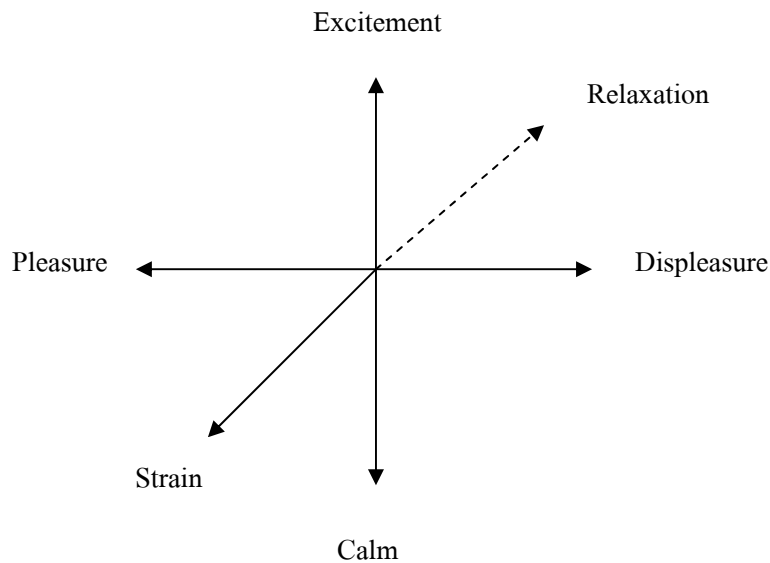
ได้ถูกศึกษาโดยวิธีการในการเปรียบเทียบ ผู้ทดลองต้องเปรียบเทียบสิ่งเร้ากับอนุกรมของสิ่งนั้น เช่น ถ้าต้องการเปรียบเทียบกับเสียงที่ทำให้เกิดความสุข ผู้ทดลองจะต้องเปรียบเทียบ A กับ B, C, D, E และ F ในแต่ละครั้งของการเปรียบเทียบผู้ทดลองจะต้องบอกว่าเสียงใดที่ให้ความรู้สึกที่ดีกับมากที่สุด

Wundt's Systematic Psychology

คำจำกัดความและเนื้อหา (Definition and Subject Matter)

สำหรับวันด์แล้วประสบการณ์ไม่ใช่สิ่งที่จะพบในวัตถุหรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งรวมถึงเรื่องของประสาทสัมผัส ความรู้สึก อารมณ์ ความคิด และอื่น ๆ ประสบการณ์ทุกอย่างมี 2 ลักษณะคือสิ่งที่เป็นรูปธรรมและจากการที่คนเรามีประสบการณ์กับสิ่งนั้นเอง โดยธรรมชาติแล้วประสบการณ์มี 2 ชนิดคือ mediate experience (เหมือนคลื่นแสงและเสียง) และ immediate experience (เหมือนสีหรือโทน) ซึ่ง immediate experience เป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาจะให้ความสนใจ

จิตวิทยาเป็นการศึกษา immediate experience หรือจิตสำนึก (consciousness) วันด์มองจิตสำนึกเหมือนกับเป็นองค์ประกอบของธาตุหรืออะตอม ซึ่งมี 2 ระดับคือ ประสาทสัมผัส (sensation) และความรู้สึก (feeling) ประสาทสัมผัสเป็นเหมือนกับ objective content ของจิตสำนึก และความรู้สึกเป็น subjective เพราะฉะนั้นจิตสำนึกจึงเป็นผลของการรวมกันขององค์ประกอบเหล่านั้น องค์ประกอบของประสาทสัมผัสจะผ่านทางประสาทสัมผัสไม่ว่าเป็นการมองเห็น ได้ยิน สัมผัส รส กลิ่น หรืออื่นๆ ในส่วนของความรู้สึกมี 3 องค์ประกอบคือ ตื่นเต้น-สงบ (excitement-calm) สนุกสนาน-ไม่สนุกสนาน (pleasant-displeasant) ตึงเครียด-ผ่อนคลาย (tension-relaxation) ซึ่งความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ตั้งอยู่ 3 ลักษณะตามภาพ

ภาพที่ 2.1 Wundt's Tri Dimensional Theory of Feeling ทุก ๆ ความรู้สึกถูกสมมุติฐานว่า อยู่ตรงส่วนใดส่วนหนึ่งในพื้นที่

ทั้งการสัมผัสและความรู้สึกมี 2 ลักษณะ คือ quality และ intensity

Intensity หมายถึง ความสว่างของสี ความดังของเสียง หรือจำนวนของการกดลงของการสัมผัส ซึ่งความเข้มนี้อาจจะเริ่มจาก 0 ไปถึงสูงสุดของ intensity สำหรับความรู้สึก intensity จะกระจายจากจุดที่ไม่มีความรู้สึกเลยไปจนถึงสูงสุดของความรู้สึก

Quality หมายถึง เฉพาะส่วนหรือเฉพาะอย่าง เช่น เสียงเฉพาะ สีเฉพาะ เช่น สีน้ำเงิน รสของความเปรี้ยว หรือของบางอย่างอ่อนเมื่อสัมผัส คุณภาพของความรู้สึกจะหมายถึงสิ่งที่เฉพาะ ซึ่งวุนด์บอกว่าความรู้สึกเป็นสิ่งที่ไม่ชัดเจนและลำบากในการที่จะชี้บ่ง และเมื่อประสาทสัมผัสและความรู้สึกรวมกันผลจะออกมาเป็น psychical compounds ดังนั้น compound อาจจะเป็นเรื่องเฉพาะประสาทสัมผัสหรือความรู้สึกหรืออาจเป็นผลรวมของทั้ง 2 อย่าง ความคิดหรือ ideas อาจจะเป็นส่วนหนึ่ง compound หนึ่ง เช่น ส่วนที่เกี่ยวกับดอกกุหลาบอาจจะเห็น (ด้วยประสาทสัมผัส) เป็นสีชมพู หรือสีเขียว นุ่มนวลในการสัมผัส มีกลิ่นหอมและให้ความรู้สึกของความรื่นรมย์

ใน ส่วนที่สอง คือ อารมณ์ อารมณ์เป็นผลรวมที่สลับซับซ้อนของความรู้สึกที่ต่าง ๆ กันออกไปและถ้าความรู้สึกเกิดขึ้นมากจะเกิดความรู้สึกปรารถนาตามมา คนเราอาจจะมี

ความตั้งใจ (Attention)

หมายถึงเรื่องของจิตสำนึก ซึ่งเน้นถึงจิตสำนึกในส่วนที่เฉพาะเจาะจงเมื่อกระบวนการของจิตสำนึกเปลี่ยนไปรูปแบบของความตั้งใจจะเปลี่ยนรูปไป และเกิดเป็นรูปแบบใหม่เกิดขึ้น โดยอาจจะเข้าไปสู่จิตสำนึกบางส่วนและอาจจะหายไป ผลรวมของแต่ละส่วนคือทั้งหมดในขณะนั้นคือ “Apperceptive Mass” (วันดียืมแนวคิดนี้จากเฮอริบาร์ค)-there could be degrees of consciousness and unconsciousness. The mind could be thought of as an apperceptive mass, made up of psychic states which could cross the threshold of consciousness and enter the apperceptive mass.

กฎของการเชื่อมโยง (Principle of Connection)

ทางหนึ่งของการเชื่อมโยงของจิต คือ “ความสัมพันธ์เชื่อมโยง” (Association) ความสัมพันธ์เชื่อมโยงจะเป็นตัวเชื่อมจิตสำนึกเข้าด้วยกัน วันดีมองไกลกว่านั้นโดยได้รวมเอา กฎของ “creative synthesis” ซึ่งเหมือนกับที่จอห์น มิลล์กล่าวถึง “mental chemistry” ซึ่งเหมือนกับกฎทางเคมีอื่น ๆ ที่พูดถึงธาตุ 2 ชนิดหรือมากกว่านั้นจะทำให้เกิดธาตุใหม่ ซึ่งผลที่ได้ออกมาอาจจะมากกว่าเป็นผลของธาตุนั้นเท่านั้น วันดียังพูดถึงกฎของ “Psychic relation” ซึ่งกฎนี้จะให้ความสนใจกับปัญหาหรือนัยสำคัญของเหตุการณ์เฉพาะอย่าง วันดีไม่เคยพูดถึงเรื่องของปัญหาแต่ยังคงอยู่และทิวเนอร์นำมาพูดใน Context Theory

ในเรื่องของการเรียนรู้สำหรับวันดีแล้ววันดีไม่ได้กล่าวถึงมากพอ ๆ กับที่กลุ่มประจักษ์นิยมกล่าวไว้ คือเรื่องของการเชื่อมโยงความคิดในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม นั่นคือการที่ประสาทสัมผัสเป็นผู้ทำให้เกิดมโนภาพ (image) และวันดีได้เพิ่มเรื่องของ “Law of Psychic Fusion” ซึ่งกล่าวถึงเรื่องประสบการณ์ใหม่อาจเกิดขึ้นโดยที่ไม่รู้ตัวก็ได้ นอกจากนี้แล้ววันดีเห็นว่าความจำเป็นเรื่องของการถูกระทำแต่ความคิดเป็นผู้กระทำ นั่นคือประสบการณ์เป็นสถานการณ์แต่ความจำเป็นไม่ใช่การกลับมาของความคิด ความจำเป็นการกระทำของความตั้งใจซึ่งจะมีระยะจากขอบในจนถึงส่วนกลางของจิตสำนึก

วิธีการที่ใช้ในการศึกษา (Methodology)

ในตอนต้นของบทได้พูดถึงวิธีการที่วันดีใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่การสังเกตและการใช้การสำรวจทางจิต (Introspection) ซึ่งการสำรวจทางจิตคือทักษะที่จะต้องมีการพัฒนาและฝึกโดยใช้เวลานานจนกว่าจะวิเคราะห์กระบวนการของจิตสำนึกว่าสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นได้อย่างไร

ปัญหาเรื่องของจิตและกาย (Mind – Body Problem)

วันต์ได้สรุปเรื่องของจิตและกายในฐานะที่เป็น “Psychophysical Parallelism” วันต์กล่าวว่าสมองไม่ได้เป็นตัวการที่ทำให้เกิดประสบการณ์ วันต์ได้พูดถึงเรื่อง of immediate experience และ mediate experience ซึ่งสิ่งแรกคือทางกายและสิ่งหลังคือเรื่องของจิต ทั้ง 2 นี้จะเกิดขึ้นคู่กันแต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ซึ่งในหนังสือของวันต์ “Outline of Psychology” วันต์ได้พูดถึงเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจน “As a result of this relation, it follows that there must be a relation between all facts that belong at the same time to both experience of the natural sciences and to the immediate experience of psychology, for they are nothing but components of a single experience which is merely regarded in the two cases from different points of view. Since these facts belong to both spheres, there must be an elementary process on the physical side, corresponding to every such process on the psychical side. The general principle is known as the “principle of psychophysical parallelism”

Volkerpsychologic

ในปี 1900 วันต์ได้พิมพ์หนังสือ “Volkerpsychologic” (Folk หรือ Ethnic Psychology) ซึ่งจากหนังสือเล่มนี้วันต์ได้พิจารณาจิตวิทยาในฐานะของการศึกษาเรื่องของมนุษย์และสังคม ซึ่งต่างไปจากการศึกษาแต่ละบุคคลในห้องทดลอง ในหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องของกิจกรรมที่เก็บสะสมเอาไว้ โดยภาษาชนบทรอบประเพณีและสิ่งที่สืบทอดกันมา ซึ่งวันต์รู้สึกว่สิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะศึกษาได้จากเฉพาะในห้องทดลองหรือจากการทดลองเท่านั้น วันต์ได้พูดถึง “groups mind” ซึ่งเป็นผลรวมของจิตของแต่ละคน สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นผลมาจากจิตของแต่ละคน (the psychic elements of individual minds)

สิ่งที่วันต์ศึกษาเกี่ยวกับ myths และชนบทรอบประเพณีวางอยู่บนพื้นฐานจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ unspectacular อย่างไรก็ตามสิ่งที่วันต์พูดถึงเรื่องของภาษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยวันต์ได้แบ่งเรื่องของภาษาออกเป็น “outer” และ “inner” ส่วน outer คือโครงสร้างและความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเสียงหรือการพูดหรือการได้ยิน ส่วน inner เป็นส่วนที่มาจากกระบวนการด้านความคิดที่ลึกซึ้งในความคิดของผู้พูดเอง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจถึงความหมายของสิ่งที่ผู้ฟังได้ยินและผลของภาษาจะรวมถึงการที่จะถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาด้วย และในระยะต่อมาเรื่องของการออกเสียงด้วย

อาจกล่าวได้ว่างานของวันต์สำหรับจิตวิทยาแล้วคือการสร้างให้จิตวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์การทดลองซึ่งเป็นอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งแม้ว่าวิธีการและทฤษฎีอาจจะแตกต่าง

ฟรานซ์ เบรนต์านอ (Franz Brentano ค.ศ. 1838 – 1917)

เบรนต์านอได้พิมพ์หนังสือ *Psychologie vom empirischen Standpunkt* (Psychology from an Empirical Standpoint) ได้ถูกตีพิมพ์ในปีเดียวกับที่วัตสันตีพิมพ์หนังสือ *Principles of Physiological Psychology* และเป็นปีเดียวกับที่เบรนต์านอรับทำงานที่มหาวิทยาลัยเวียนนา และอยู่มหาวิทยาลัยนี้ไปอีก 20 ปีต่อมา ซึ่งในความเห็นของเบรนต์านอ *Empirical Psychology* ไม่ได้วางอยู่บนพื้นฐานของการทดลองแต่อยู่กับการสังเกต เบรนต์านอไม่เห็นด้วยกับวัตสันในเรื่องของจิตสำนึกโดยกล่าวถึง “act psychology” กระบวนการทางจิตวิทยาจะสำคัญเมื่อจิตวิทยาถูกมองในฐานะของ “การกระทำ” จิตวิทยาควรที่จะศึกษาการกระทำหรือกระบวนการทางจิตใจ ไม่ใช่ศึกษาในแง่ของลักษณะ การเห็นสีหรือได้ยินเสียงไม่ใช่กระบวนการทางจิต การได้ยิน การได้เห็นต่างหากที่เป็นกระบวนการทางจิต การกระทำของจิตเป็นเรื่องของรูปธรรมซึ่งจากจุดนี้ทำให้เบรนต์านอต่างจากวัตสัน การแบ่งระหว่งการกระทำกับลักษณะหรือระหว่างประสบการณ์ในการกระทำกับประสบการณ์ในฐานะของลักษณะสภาวะของจิตเกิดขึ้นจากการกระทำ 3 อย่างคือ ความคิด (ideating) การตัดสิน (judging) และความรู้สึก (feeling)

Ideating รวมถึงการมีความคิดไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่จริงหรือจินตนาการไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน

Judging รวมทั้งสิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ไม่ชอบหรือไม่ยอมรับทั้งวัตถุสิ่งของ

Feeling คือเจตคติต่อสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินดีหรือไม่ดี

ทิตเชเนอร์ (Titchener) ได้อธิบายว่า

1. Ideating (I see, I hear, I imagine)
2. Judging (I acknowledge, I reject, I perceive, I recall)
3. Feeling (I feel, I wish, I resolve, I intend, I desire)

การกระทำแต่ละชนิดมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง ตัวอย่างเช่น ลักษณะของการกระทำในเรื่องการเห็นสี “สี” เป็นสิ่งที่อยู่ในรูปของฟิลิกส์ไม่ใช่จิตวิทยาในการกระทำ “ฉันเห็นแมว” แมวเป็นลักษณะ ซึ่งลักษณะของเบรนต์านสำคัญน้อยกว่าการกระทำ

คาร์ล สตัมพ์ (Carl Stumpf ค.ศ. 1848 – 1936)

สตัมพ์ได้รับอิทธิพลจากเบรนต์านและอาจจัดว่าอยู่ใน act psychology ด้วยงานที่สำคัญของสตัมพ์ได้แก่ Tonpsychologie (Tone Psychology ค.ศ.1883-1890) เนื่องจากมีพื้นฐานทางดนตรีตั้งนั้นงานเขียนของสตัมพ์จึงเกี่ยวข้องกับเรื่องของการได้ยิน ซึ่งอาจมองได้ว่าสตัมพ์เป็นนักจิตวิทยาคนแรก ๆ

การกระทำหรืองานของจิตวิทยาเป็นเรื่องของ perceiving, conceiving, desiring และ willing สตัมพ์ได้พัฒนาห้องทดลองขึ้นที่มหาวิทยาลัยเบอร์ลิน ซึ่งที่นี่สตัมพ์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์ ซึ่งแม้แต่วันเองก็ไม่ได้รับการแต่งตั้งซึ่งเชื่อว่าเป็นผลมาจากการโต้แย้งของเฮมโฮลล์ ในห้องทดลองสตัมพ์ได้ศึกษาเรื่องของการได้ยิน และวิธีการที่ใช้คือการสำรวจทางจิต ในการศึกษาเรื่องของระดับเสียงได้มีคำถามมากมายเกี่ยวกับว่าระหว่างคนที่ได้รับการฝึกการสำรวจทางจิต (ของวันด์) กับคนที่ได้รับการฝึกทางดนตรี (ของสตัมพ์) จะมีความสามารถในการแบ่งแยกหรือตัดสินเกี่ยวกับระดับเสียงใครจะทำได้ดีกว่ากัน แต่อย่างไรก็ตามสตัมพ์เหมือนกับวันด์ที่ยอมรับวิธีการสำรวจทางจิต

The Würzburg School : Külpe , Marbe , Watt and Bühler

ออสวอลด์ คูเป้ (Oswald Külpe ค.ศ.1867-1915) เริ่มต้นอาชีพในฐานะที่เป็นนักเรียนของวันด์ที่ไลป์ซิกซ์หนังสือเล่มแรก Grundriss der Psychologie (Outline of Psychology) จะเป็นแนวคิดที่ตามวันด์ ต่อมาภายหลังคูเป้ได้แยกตัวจากไลป์ซิกซ์ เพราะคิดว่าแนวคิดของวันด์แคบเกินไป

ในปี ค.ศ.1894 คูเป้ได้ไปที่วุ้นส์เบอร์ก (Würzburg) และ 2 ปีต่อมาได้ตั้งห้องทดลองขึ้นโดยมีสมาชิกเป็นนักศึกษาชาวอเมริกันเข้าร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก หนึ่งในกลุ่มคือ เจมส์ แองเจิล (James Angell) ซึ่งภายหลังได้กลับไปมหาวิทยาลัยชิคาโกและเป็นผู้หนึ่งของผู้ริเริ่มตั้งแนวคิดหน้าที่ของจิต (Functionalism)

ในหนังสือ Outline คูเป้ไม่ได้กล่าวถึง “thought” แต่ได้เสนอแนะว่ากระบวนการความคิด (thought processes) ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางจิตวิทยา วันด์ไม่ได้พูดถึง “higher mental processes” และไม่ได้พูดถึงในหนังสือของวันด์เอง คูเป้ยอมรับเรื่องของประสบการณ์ของจิตสำนึก (conscious experience) และการสำรวจทางจิต จากการศึกษาทำให้เกิดความคิดว่าความคิดอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีประสาทสัมผัสหรือจินตนาการเข้า

กลุ่มที่อยู่ Würzburg school ได้มีการทดลองและศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของ imageless thought ซึ่งรวมถึงคาร์ล มาร์ฟ (Karl Marbe, ค.ศ.1869-1935) เฮนรี วัตต์ (Henry Watt, ค.ศ. 1879-1935) และคาร์ล บรุคเลอร์ (Karl Bühler, ค.ศ.1879 – 1963)

มาร์ฟให้ผู้ทดลองตัดสินใจ 2 อย่างอย่างใดหนักรกว่ากันซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ผิด ต่อมามาร์ฟให้ผู้ทดลองสำรวจตนเองว่ามีอะไรเกิดขึ้นในจิตสำนึกขณะที่ตัดสินใจ ซึ่งผู้ทดลองเองก็ไม่สามารถอธิบายได้ว่าการตัดสินใจนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร นั่นคือ การตัดสินใจเป็นมากกว่าสภาวะจิตและเกี่ยวข้องกับเจตคติของผู้ทดลองในการตัดสินใจ ซึ่งสภาวะจิต (mental set) ถูกตัดสินใจว่าเป็น “imageless element of the mind” วัตต์ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของคูเป้ที่วู้นส์เบอร์กได้ทำการทดลองเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชื่อมโยงของคำ (Word Association) โดยแบ่งวิธีทดลองเป็น 4 ระดับ

1. สั่งให้ทำตามลักษณะของงาน
2. ให้ดูคำเดี่ยว ๆ ซึ่งเขียนไว้ในแผ่นกระดาษ
3. ให้หาคำที่เหมาะสมในการตอบ
4. ให้ตอบเป็นคำ

ในแต่ละขั้นตอนให้ผู้ทดลองสำรวจตนเอง ผู้ทดลองไม่มีปัญหาในการตอบสนอง วู้นด์ได้สรุปว่าการค้นหาคำจะถูกค้นพบในคำสั่งหรืองาน ซึ่งเป็นเหมือน “set” ในจิตใจของผู้ทดลองนั่นเอง “thought” เอง ไม่สามารถที่จะคิดหรือจินตนาการและไม่สามารถที่จะสำรวจทางจิต ถ้ามีการเตรียมการที่ดีหรือมีคำสั่ง “thought” จะเกิดขึ้นได้เองโดยอัตโนมัติโดยที่ไม่จำเป็นต้องมีเรื่องเนื้อหาของจิตสำนึกเข้ามาเกี่ยวข้อง

บรุคเลอร์ได้มาศึกษาต่อถึงปัญหาของ “thought” โดยให้ปัญหาที่จะต้อง “คิด” ก่อนที่จะตอบได้ ซึ่งบรุคเลอร์อธิบายว่านั่นคือ non-sensory thought processes ซึ่งทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นเรียกว่า “thought elements”

วู้นด์ไม่ได้ให้ความสนใจกับการศึกษา imageless thought โดยมองว่าไม่ใช้การทดลองและคัดค้านการศึกษาเกี่ยวกับ higher thought processes ซึ่งวู้นด์รู้สึกว่าจะเข้าใจได้โดยการสังเกตและวินิจฉัยได้โดยใช้ folk psychology

งานของ เบรนต์านโน, สตัมพ์ และคูเป้ไม่ได้มีอะไรก้าวหน้ามากขึ้น สิ่งสำคัญคือเป็นสิ่งที่ มาอีทธิพลต่อการพัฒนาการของแนวคิดในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตามงานของวู้นด์คงอยู่ชั่ว

เอ็ดเวิร์ด ทิชเนอร์ (Edward B. Titchener)

ได้นำเอาจิตวิทยาของวันด์มาสู่สหรัฐอเมริกาและได้พัฒนาจนเป็นแนวคิดที่นำหน้าแนวคิดหนึ่งในช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 และให้ชื่อกับแนวคิดนี้ว่า “โครงสร้างทางจิต”(Structuralism) หรืออีกชื่อหนึ่งว่า Introspectionism หรือ Existentialism โดยที่ Introspectionism นั้นเป็นการบ่งบอกโดยลักษณะของวิธีการที่ใช้ในการศึกษา แต่ Existentialism นั้นตกไปในภายหลังเพราะสับสนกับแนวคิดของนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสซาแตร์ (Sartre) ซึ่งได้กล่าวถึง Existential psychology และในปัจจุบันนี้ Existentialism ของทิชเนอร์แตกต่างออกไปจากปัจจุบัน ถึงแม้ว่ากลุ่มโครงสร้างทางจิตจะไม่ได้เป็นแนวคิดที่ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบันเพราะแนวคิดนี้ไม่เป็นที่ยอมรับ แต่กลุ่มโครงสร้างทางจิตก็ได้สร้างแนวคิดซึ่งมีผู้สืบทอดกันมาอีกหลายคนด้วยกัน

ชีวิตของทิชเนอร์ (The Life of Edward B. Titchener, ค.ศ. 1867 – 1927)

ทิชเนอร์ เกิดที่ซีเชสเตอร์ อังกฤษ ทิชเนอร์ได้รับทุนและจบปริญญาตรีทางปรัชญาจากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ยังจากนั้นทิชเนอร์ได้เดินทางไปศึกษาที่ไลป์ซิกซ์กับวันด์เป็นเวลา 2 ปี และได้รับปริญญาเอกในปี ค.ศ.1892 ทิชเนอร์ประทับใจในผลงานของวันด์มากดังนั้นเมื่อกลับไปยังมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดเพื่อกลับมาสอนชีววิทยา ทิชเนอร์ต้องการอยู่ที่ ออกฟอร์ดแต่เนื่องจากขณะนั้นจิตวิทยา “ใหม่” ยังไม่เป็นที่ยอมรับดังนั้นทิชเนอร์จึงย้ายไปอเมริกา ณ มหาวิทยาลัยคองเนลที่ซึ่งทิชเนอร์อยู่ชั่วชีวิต สอนและบริหารห้องทดลองซึ่งตั้งขึ้นโดยเจมส์ แองเจิล (James Angell) เขียนบทความและเป็นที่ปรึกษาวิจัยของนักศึกษาตลอดเวลา 35 ปีที่อยู่ที่คองเนล ทิชเนอร์สอนนักศึกษาปริญญาเอกทางจิตวิทยาไป 50 คน

งานของทิชเนอร์

ทิชเนอร์ได้เริ่มต้นงานจาก 3 คำถาม คือ What How และ Why ของจิตวิทยา “What” หมายถึงวิธีการในการวิเคราะห์หรือสำรวจสภาวะจิต ส่วน How หมายถึงปัญหาของ Synthesis สภาวะจิตมีความสัมพันธ์หรือรวมกันได้อย่างไร และ Why คือ ทำไมจิตสัมพันธ์กับสมองและระบบประสาท สำหรับทิชเนอร์แล้วจิตวิทยาคือความตั้งใจที่จะศึกษาเรื่องของประสบการณ์ของจิตสำนึก และเป็นความจริงที่วิทยาศาสตร์คือการศึกษาเรื่องประสบการณ์แต่จิตวิทยามีลักษณะเฉพาะ เพราะจิตวิทยาเป็นเรื่องของประสบการณ์ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน (experience dependent on the experiencing individual)

Subject Matter

For psychology is experience, all sciences share the same subject matter. ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของคน ซึ่งประสบการณ์นี้จะต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละสาขาทางวิทยาศาสตร์นั้น นักฟิสิกส์กับนักจิตวิทยา นักฟิสิกส์จะมองจากรูปร่างหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องในขณะที่นักจิตวิทยาจะมองว่าคนมองหรือเห็นสิ่งนั้นอย่างไร หรืออย่างเรื่องอุณหภูมิในห้อง 85°F อาจจะรู้สึกว่าร้อนหรือไม่ ถ้าคนสังเกตยืนอยู่ในห้องแล้วบอกว่ารู้สึกไม่สบาย ซึ่งความรู้นี้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ของคน ๆ นั้น (แต่ละคน)

ในการศึกษาเรื่องของประสบการณ์ที่ทิวเนอร์บอกว่าอย่าให้เกิด "Stimulus error" คือการสับสนระหว่าง mental process กับ object being observe เช่น คนสังเกตลูกแอปเปิ้ลแล้วรายงานว่าเป็นแอปเปิ้ลแทนที่จะอธิบายลักษณะของสิ่งนั้น นั่นคือ Stimulus error สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ควรจะอธิบายในภาษาที่ใช้ทุกวันแต่ควรจะเป็นในรูปของการที่มี conscious content of the experience

เวลาที่มองดูสิ่งเราจะแยกแยะสิ่งที่รู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น เช่น "สิ่งนั้นถูกเรียกว่า แอปเปิ้ล" จากประสบการณ์เดิม สิ่งที่เกิดขึ้นจะรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นคือ สี ความสว่าง และรูปร่าง (เช่นของสิ่งนั้นมีสีแดง มีประกาย และกลม) ถ้าบรรยายอะไรก็ตามนอกจากที่พูดเป็นการแปล (interpreting) สิ่งของนั้นไม่ใช้การสังเกต (observing) สิ่งนั้น

ทิวเนอร์บอกว่าจิตสำนึก (consciousness) เป็นผลรวมทั้งหมดของ person's experience ที่เกิดขึ้นในเวลาหนึ่ง (at a given point in time) จิตใจ (mind) เป็นผลรวมของประสบการณ์ของคน ๆ นั้น (person's experience) ในช่วงหนึ่งของชีวิต (during his life time) เพราะฉะนั้นจิตใจกับจิตสำนึก (consciousness) เหมือนกันต่างกันแต่เพียงว่าจิตสำนึกครอบคลุมกระบวนการทางจิตใจ (mental process) ที่เกิดขึ้นในขณะที่นั้นแทนที่จะเป็นผลรวมทั้งหมดของกระบวนการ (process)

วิธีการของจิตวิทยา (Methods of Psychology)

จิตวิทยาเหมือนกับวิทยาศาสตร์อื่น ๆ ขึ้นอยู่กับการสังเกตแต่เป็นการขึ้นอยู่กับ observation of conscious experience หรือการสำรวจทางจิต (Introspection) โดยใช้กับคนที่ได้รับการฝึกมาเป็นอย่างดี ทิวเนอร์คิดว่าส่วนใหญ่คนเราจะอธิบายประสบการณ์ในรูปของสิ่งเร้า (stimulus) ซึ่งทิวเนอร์บอกว่าคนที่เราฝึกการสำรวจทางจิตจะต้องอธิบายใน conscious state ไม่ใช่ "stimulus" ทิวเนอร์บอกว่าการสังเกตในจิตวิทยาไม่ใช่เป็นการสำรวจทางจิตแต่เป็นการทดลองโดยบอกว่าการทดลองเป็นการสังเกตที่สามารถทำซ้ำได้ โดยสามารถแบ่งแยกและบอกถึงความแตกต่างได้ยังสามารถที่จะสังเกตซ้ำได้มากเท่าไรยังมองเห็นสิ่งนั้น

จุดมุ่งหมายของจิตวิทยา (Aims of Psychology)

จุดมุ่งหมายของจิตวิทยาคือ

1. ลดกระบวนการของจิตสำนึกให้ง่ายที่สุด (to reduce conscious process to their simplest, most basic components)
2. ดูว่า elements นั้นรวมกันอย่างไรและกฎของการรวมกันคืออะไร (to determine how these elements are combined and their laws of combine)
3. นำ elements ไปเชื่อมต่อกับสถานะทางสรีรวิทยา (bring the element into connection with their physiological conditions)

View on Particular Problems

จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์อย่างหนึ่งของจิตวิทยาคือการพยายามลด consciousness ไปสู่ component elements แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่า conscious process เป็น element ทิชนเนอร์ บอกว่าถ้ากระบวนการ (process) นั้นไม่เปลี่ยนแปลงในการสำรวจทางจิตนั้นคือ element ที่แท้จริงซึ่งจะคล้ายๆกับการทดลองของนักเคมี

ทิชนเนอร์เชื่อว่าจิตสำนึกประกอบด้วย 3 อย่างด้วยกันคือ

1. การสัมผัส (sensation)
2. มโนภาพ (images)
3. อารมณ์, ความรู้สึก (affective state หรือ feeling)

การสัมผัสเป็น elements พื้นฐานของการรับรู้และจะเกิดขึ้นในเสียง (sounds) การมองเห็น (sights) กลิ่น (smells) และประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมขณะนั้น

มโนภาพเป็นส่วนของการคิด (idea) และพบในกระบวนการของรูปภาพหรือประสบการณ์ที่สะท้อนกลับและไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น การจำบางประสบการณ์ในอดีต(found in the process that pictures or reflect experience not actually present at the moment such as a memory of past experience)

อารมณ์, ความรู้สึก (affective state) เป็น elements ของอารมณ์และพบในประสบการณ์ เช่น ความรัก ความเกลียด หรือความเศร้าเสียใจ (found in experience such as love, hate or sadness)

ทิวเนอร์ได้แสดงให้เห็นถึงรายการของ element of sensation ไว้มากกว่า 44,000 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นด้านการมองเห็นและการได้ยิน แต่ละ element เป็นจิตสำนึกและแยกออกจากกันและแต่ละอันสามารถที่จะรวมเข้ากับอันอื่น เพื่อให้เกิดการรับรู้และความคิด (to form perception and ideas) โดยที่ลักษณะของ elements ทั้งหมดนี้จะประกอบไปด้วย

- quality
- intensity
- duration
- clearness และในบางครั้งจะมี extensity ด้วย

โดยบอกว่าลักษณะทั้ง 4 นั้นเป็นลักษณะพื้นฐานของประสบการณ์ทั้งหมด ซึ่งมากน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์

quality จะตัวที่แยก element แต่ละอันออกจากกันอย่างชัดเจน เช่น เย็น (cold) หรือสีแดง(red)

intensity จะหมายถึงความแข็งแรงหรืออ่อนแอ (Strength or weakness) เสียงดัง (loudness or brightness) หรือสว่าง

duration ระยะเวลาของความรู้สึก

clearness คือบทบาทของความตั้งใจในประสบการณ์ของจิตสำนึก (role of attention in conscious experience)

ประสาทสัมผัสและมโนภาพจะมีอยู่ทั้ง 4 อย่างนี้แต่อารมณ์จะมีแค่ 3 อย่างไม่มี clearness ทิวเนอร์มีความรู้สึกว่าเป็นไปไม่ได้ในการที่จะมุ่งความสนใจไปยัง quality of pleasantness ถ้าพยายามจะทำอย่างนั้น คุณสมบัติของการเกิดอารมณ์จะหายไป

ทิวเนอร์คิดว่าความรู้สึกหรืออารมณ์มีแค่ 1. dimension คือ pleasantness-unpleasantness โดยปฏิเสธ Wundt ที่ว่ามี 3 dimension (อีก 2 อย่างคือ tension-relaxation และ excitement - depression)

ส่วน extensity จะเกิดขึ้นกับการมองเห็นและการสัมผัส (touch) เท่านั้น แต่ต่อมาสติเวนส์ (ค.ศ.1934) ได้ทดลองในเรื่องของเสียง พบว่า extensity สามารถที่จะอธิบายในเรื่องของเสียงได้ด้วย โดยเฉพาะในเรื่องของ tones

ความตั้งใจ (Attention)

เหมือนกับวันด์ ทิวเนอร์ได้พูดถึงเรื่องของความตั้งใจ (attention) แต่กล่าวก่อนหน้าวันด์เพราะทิวเนอร์พูดถึง 3 ชั้นของความตั้งใจ

1. เกิดจากความไม่ตั้งใจ เช่น เสียงดังทันทีที่ทันใจ แสงจากแฟลช (กล้องถ่ายรูป) จะเป็นสิ่งที่เป็นธรรมชาติที่สุดที่สามารถเรียกความสนใจได้
2. ความสนใจที่จะมุ่งไปถึงขั้นของจิตสำนึกโดยตรงหรือแบ่งความสนใจจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง
3. เป็นสิ่งที่ทิวเนอร์เรียกว่า “derived” หรือ “habitual attention” ซึ่งเกิดขึ้นจากการเกิดซ้ำ ๆ ของเหตุการณ์บางอย่าง เช่น แม่จะคอยฟังเสียงร้องของลูก

การรับรู้ (Perception)

ทิวเนอร์มองว่าเรื่องของประสาทสัมผัสเป็นระบบขั้นพื้นฐานที่สุดของประสบการณ์ของจิตสำนึกแต่การรับรู้เป็นกลุ่มของประสบการณ์ที่ถูกเลือกออกมาจากทั้งหมดที่ประสาทสัมผัสรับมา ซึ่งกระบวนการของการเลือกนี้ทิวเนอร์อธิบายในคำว่า “attention” การเลือกนี้จะถูกพบในกระบวนการของ “ความตั้งใจ” (attention) นั้นเอง

“Perception are selected group of sensation in which images are incorporated as an integral part of the whole process and it is in this that perception have meaning.”

ความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Association)

ทิวเนอร์ยอมรับกฎของความสัมพันธ์เชื่อมโยงโดยกล่าวว่า

เมื่อใดก็ตามที่ประสาทสัมผัสหรือกระบวนการด้านความคิดเกิดขึ้นในจิตสำนึก โดยที่ประสาทสัมผัสและกระบวนการด้านความคิดเกิดขึ้นด้วยกันแล้ว กฎของความต่อเนื่อง (law of contiguity) จะเกิดขึ้น ซึ่งนั่นคือกฎของความสัมพันธ์เชื่อมโยงนั่นเอง ทำให้เข้าใจจิตวิทยาในคำถาม “how” ได้โดยผ่านกระบวนการของความสัมพันธ์เชื่อมโยง

อารมณ์ (Emotion)

ศูนย์กลางของอารมณ์ คือ ความรู้สึก (feeling) ทิวเนอร์ได้เสนอวิธีการ 2 อย่างในการศึกษาในห้องทดลอง คือ 1. impression และ 2. expression โดยที่วิธีการของ impression สามารถที่จะเปรียบเทียบได้ เช่น ทดลองเกี่ยวกับผลของสีที่มีต่อความรู้สึก โดยการเรียง “สี” จากที่สวยที่สุดไปถึงที่ไม่สวยที่สุดแล้วเอาสีแต่ละสีมาเปรียบเทียบกันแล้วตัดสินว่าสีใดสวยมากกว่ากัน

ส่วนวิธี expression จะรวมถึงการวัดการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การหายใจ อัตราการเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต หรือปฏิกิริยาการตอบสนองต่อการกระตุ้น ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์จากอารมณ์ต่าง ๆ ทิวเนอร์เชื่อว่าอารมณ์เป็นผลมาจากความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสของภายในตัวคน ซึ่งทิวเนอร์ได้อ้างถึงทฤษฎีวิวัฒนาการของดาร์วินว่า สิ่งเหล่านี้ได้รับถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการมีชีวิตอยู่ นั่นคือสิ่งที่ทิวเนอร์

วิธีการการสำรวจทางจิต (The Method of Introspection)

เหมือนกับวันด์ ทิชเนอร์ใช้การทดลองและการสำรวจทางจิตเป็นวิธีการในการศึกษาจิตวิทยา ทิชเนอร์กล่าวว่าวิทยาศาสตร์ขึ้นอยู่กับการสังเกต และการสำรวจทางจิตเป็นวิธีการหนึ่งของการสังเกต และทิชเนอร์ให้ความสำคัญกับคนที่ฝึกการสำรวจทางจิต และยังให้กฎในการสำรวจทางจิตไว้ด้วย

1. จะต้องเป็นกลางไม่มีอคติและไม่ลำเอียงโดยความคิดก่อนหน้า
2. จะต้องสนใจและควบคุมตัวเอง อย่าปล่อยให้ตัวเองให้เรื่อยเปื่อย
3. ทั้งร่างกายและจิตใจจะต้องสดชื่น ความเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า ง่วงเหงาหาวนอน จะต้องไม่ให้มีมารบกวนสมาธิ
4. อารมณ์โดยทั่ว ๆ ไปจะต้องราบรื่น นั่นคือ จะต้องรู้สึกดี อารมณ์ดี และสนใจในสิ่งที่กำลังจะสำรวจ

สำหรับทิชเนอร์ซึ่งเหมือนกับวันด์ การสำรวจทางจิตเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทดลอง และทั้ง 2 คนเชื่อว่าการทดลองเป็นสิ่งที่ทำให้จิตวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ ต้องไม่ลืมว่าทิชเนอร์คิดว่าการทดลองนั้นรวมเอาการสำรวจทางจิตเข้าเป็นส่วนหนึ่งด้วย ทิชเนอร์กล่าวไว้ว่า “An experiment is an observation that can be repeated , isolated and varied. The more frequently you can repeat and observation, the more likely are you to see clearly what is there and to describe accurately what you have seen. The more, strictly you can isolate and observation, the easier does your task of observation become, and the less danger is there of your being led astray by irrelevant circumstance or of placing emphasis on the wrong point. The more widely you can vary an observation, the more clearly will the uniformity of experience stand out, and the better is your chance of discovering laws. All experiment appliances, all laboratories and instruments, are provided and devised with this one end in view : that the student shall be able to repeat, isolate and vary his observation” (Lundin, 1996, pp.97-98)

Mind Body Problem

เมื่อทิชเนอร์พูดถึง “experience dependent on the experiencing individual” นั่นคือการบ่งบอกความเป็น “psychophysical parallelism” ที่พัฒนามาจากวันด์ ทิชเนอร์แบ่งอย่างชัดเจนระหว่างจิต (mind) กับร่างกาย (physical) ต่างเป็นเหตุของกันและไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน

คำถามท้ายบท

1. อธิบาย immediate experience ตามความเห็นของวุ้นด์มาให้เข้าใจ
2. จงกล่าวถึงวิธีการ (methodology) ที่วุ้นด์ใช้ในการศึกษาจิตวิทยา
3. จงกล่าวถึงสภาวะการทำงานของจิตตามความเห็นของเบรนต์านอ พร้อมทั้งเปรียบเทียบความเหมือนหรือต่างกับความเห็นของทิชเนอร์ด้วย
4. ให้อธิบายลักษณะ “elements” ตามความเห็นของทิชเนอร์ พร้อมทั้งเปรียบเทียบ กับของวุ้นด์ และอภิปรายด้วยว่าท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับความเห็นของทิชเนอร์ เพราะเหตุใด
5. “Association” ตามความเห็นของวุ้นด์ และทิชเนอร์เหมือนกันหรือไม่ อธิบายให้ เห็นจริง